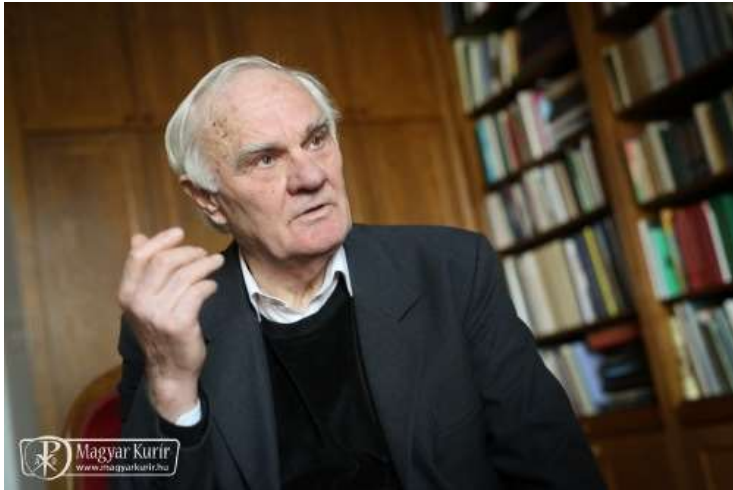

Rieger Tibor: Nagyon oda kell figyelnie annak, aki ma keresztény alapokon álló művészetet folytat

2016. december 7. szerda 19:50

Rieger Tibor szobrászművész december 7-én vehette át a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Pro Cultura Christiana díját a testület elnökétől, Veres András győri megyéspüspöktől. Kitüntetésére alkalmából elsősorban a művészet és a vallás kapcsolatáról beszélgettünk az egykori bencés diákkal.

– Művészetében igen nagy részt foglalnak el a kifejezetten egyházi, szakrális tárgyak. Mennyire volt tudatos döntés következménye mindez?

– Köztéri munkáknál ez a megrendelésen is múlik, de ott sem mindig. Még a kádári diktatúrában, a nyolcvanas években készítettem egy szobrot Fehérgyarmatra, amelynek a *Jessze fája* címet adtam volna. Ám abban az időben jogosan tartottam tőle, hogy ha ezt a címet adom, nem fog megvalósulni az alkotás, így *Az élet fája* névvel láttam el. Aztán egy aranyos dolog történt: amikor elhelyeztük a szobrot, a református esperes felkiáltott: „De hiszen ez Jessze fája!” A tanácselnök és a párttitkár, a fő megrendelők meg zavartan néztek rám, nem értették, miről van szó, de akkoriban egy ilyen köztérkép már nem jelentett problémát, mivel az enyhülés időszaka volt. Akkor ezt a fajta kötődést tudatosan vállaltam. Kisplasztikáim között is vannak egyértelműen vallási ihletésűek. Persze nem kell feltétlenül templomi szobornak lennie egy alkotásnak ahhoz, hogy szakrális tartalma legyen.

– Amikor átvette a díjat, arról beszélt, hogy a művészetet egyfajta kettősség jellemzi: egyrészt a vallást és a művészetet sajátos szálak kötik össze, másrészt viszont a művészetben mindig jelen van valami pogány.

– Amióta ember az ember, a művészet mindig a vallásból nőtt ki. Az újkorban, sőt tulajdonképpen a reneszánszsal, a humanizmussal kezdve azonban a testiség felé fordultak az alkotók, és az emberi szabadságot igyekeztek hangsúlyozni. Talán fokról fokra ez vezethetett oda, hogy manapság már szinte csak a földi világ a fontos, alig van vertikális kapcsolata az embernek.

– Mennyire volt nehéz az előző rendszerben ezt a vertikális, Istennel való kapcsolatot megjeleníteni, és mennyire nehéz a mai világban?

– A kádári időkben teljesen más volt a helyzet. Nagyon furcsán hangozhat, de bizonyos szempontból még könnyebb is volt. Az elnyomatásban ugyanis csak a tiszta értékek jönnek elő, mert semmilyen érdek nem fűződik ahhoz, hogy valaki keresztény legyen. Ma ez már nem ilyen szintiszta, éppen ezért nagyon oda kell figyelnie annak, aki keresztény alapokon álló művészetet folytat.

– Miként fog hozzá egy-egy új alkotáshoz? Van valamilyen különleges módszere, ahogy megragadja egy-egy ábrázolandó személy vagy esemény lényegét?

– Hiszek abban, hogy tényleg van sugallat, legalábbis a legnagyobbaknál van. Álmatlan éjszakákkal kezdődik. Van, amikor hirtelen jön egy gondolat, van, amikor hosszas viaskodás után. Ám a munkát többnyire a gyakorlatban is el kell kezdenem, és a kudarcokon keresztül egyszer csak eljutok oda, hogy kezdem azt gondolni: ez már talán nem is olyan rossz.

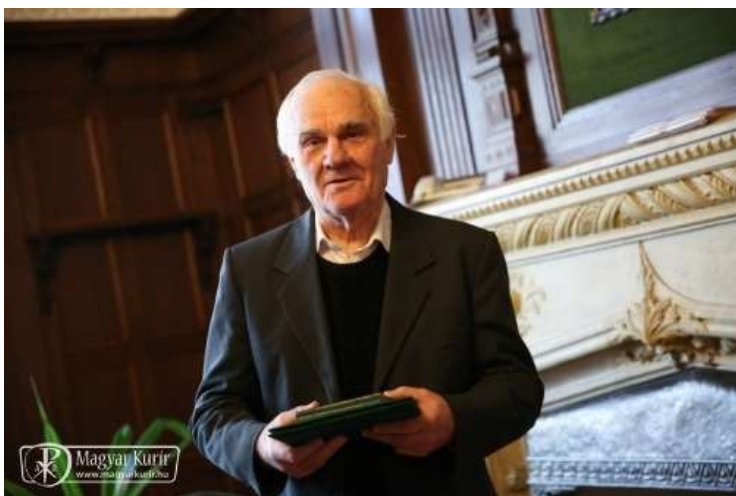
– Melyik esetben nehezebb ez: amikor megrendelnek Öntől egy művet, vagyis amikor kötött, hogy mihez kell kapcsolódnia az alkotásnak, vagy amikor teljesen szabad kezet kap?

– Szeretem a kötöttséget is. A művészettörténet folyamán mindig kőkemény kötöttségek közepette születtek a művek, és micsoda hatalmas remekművek jöttek így létre! De azok egységes korok voltak, ma viszont inkább a bomlást látjuk mindenhol: az ember önmagát akarja kifejezni és előtérbe helyezni.

Úgy gondolom, nem kell kifejezetten törekedni a saját stílusra, hanem annak magától kell létrejönnie úgy, hogy együtt alakítja az ember világról alkotott véleménye és a hagyománytisztelet. Emellett vannak nagy példaképek, akik befolyásolják az embert, s a korszellem is meghatározó, amivel viaskodunk.

– Kiket tart akár a művészettörténet nagyjai, akár kortársai közül példaképeknek?

– Nagy hatással volt rám például Götz János szobrász kollégám, aki nagyon fiatalon meghalt, és akivel a főiskola kitűnő könyvtárában eredeti nagyságban láthattuk Michelangelo Brutus-fejét. Együtt követtük nyomon a faragás részleteit, azt, hogy miként dolgozott a mester; együtt csodáltuk Michelangelót, és így egymásra is hatottunk. De hatással voltak rám olyan magyar óriások is, mint Medgyessy Ferenc, Ferenczy Béni vagy Borsos Miklós, és csodáltam a kevésbé ismert Kerényi Jenő virtuóz tudását is.

– Van olyan alkotása, ami különösen közel áll a szívéhez?

– Két munkámat emelném ki, mert egyetlenegyvet nem tudok. Az egyik a pannonthalmi bazilika millenniumi kapuja, ami egyrészt fizikailag is nagyon nagy munka volt: Kozma Imre atya adott nekem helyet Zugligeten egy elhagyott kápolnában, tízméteres belmagassággal, ami elég nagy volt ahhoz, hogy dolgozni tudjak. Másrészt időben is jelentős munka volt: két évig, éjjel-

nappal ezzel foglalkoztam. Harmadrészt lökészerűen sorsfordító munka volt, ami után már nincs másfelé fordulás, szó szerint kijelölte az utamat.

De említeném a Teleki-szobrot is, ami körül sok botrány volt, pedig a mai napig zárandokolnak még lengyelek is a műhöz, Balatonboglárra. Fáj, hogy itt, Magyarországon mintha nem tudnák, ki volt Teleki Pál.

– Most mi készül a műhelyében?

– A máriaremetei templom elé egy életnagyságúnál nagyobb Mindszenty-kőszobrot készítek. A gipszminta már elkészült, a Párbeszéd Házában megtekinthető. A tél folyamán elkezdjük a faragást, és jövő őszre a helyszínre kerül a szobor.

Fotó: Lambert Attila, Köztérkép, Múltunk

Agonás Szonja/Magyar Kurír

Kövesse a Magyar Kurírt a Facebookon is!

© Híreink csak a szerkesztőség engedélyével, „Magyar Kurír” forrásmegjelöléssel használhatók fel.